

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 „
Pe trei luni . . . 6 „

Pentru România şi străinătate:

Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 „

TELEFON Nr. 226.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDAȚIA
ŞI ADMINISTRAȚIA
Str. Prundului Nr. 15

INSERATELE
se primesc la administrație. Prețul după tarife
şi învalită.

Manuscrisele nu se înnapoiază.

Războiul până astăzi

„Omul să va război până atunci,
până când va avea ceva de invitat
unui alt om“.

La începutul perioadelor istorice marile războaie lipsesc cu desăvârşire. Atât cât subsistă împărţirea ţărilor în cetăţi izolate marile bătălii sunt necunoscute.

Primele lupte ale Egiptenilor şi ale Asirienilor, legendarul războiu al Troiei, războaiele Romanilor contra Latinilor sunt fapte războinice izolate şi de o minimă importanţă.

Îndată ce oraşele să grupează în state organizate, era războaielor începe. Statele au să se lupte împotriva invaziunilor, împotriva popoarelor migratoare: de aici luptele Egiptenilor contra Hicsoşilor, ale Grecilor contra Perşilor, ale Romanilor contra Galilor, Cimbrilor şi Germanilor, ale creştinilor din Europa contra Hunilor, Arabilor, Mongolilor şi Turcilor. Mari bătălii scapă ţările atacate; să formează o reînnoire ofensivă a popoarelor năvălitoare contra năvălitorilor, de aici campaniile Egiptenilor în Siria, ale Macedonenilor în Persia, ale Romanilor în Galia, ale Francezilor în Germania, ale Cruciaşilor în Orient şi prin urmare o nouă serie de mari fapte militare.

După ce statele organizate au triumfat asupra invaziunilor şi au rămas stăpânele lumii, nu le mai rămâne alt-ceva de făcut decât să se distrugă între ele: de unde războaiele succeselor lui Alexandru, ale Romanilor şi Cartagenilor; războiul de o sută de ani, războaiele Italiei şi întreaga serie a răzbeilor de cuceriri, religioase, de împărţiri, a căror alternative de succes sau de înfrângere asigură între statele ceace noi numeam: echilibrul european.

Cu cât civilizaţia să desvoaltă, cu atât instituţiunile militare prosperă şi cu atât marile lupte sunt mai dese.

Formele sale succesive.

Felul de a conduce un rezel depinde de condiţiunea socială a beligeranţilor şi de organizaţia lor militară. Primele monarhii: Egiptul, Asia, Grecia preistorică, au avut armate compuse în cea mai mare

parte din „trupe de tren“ şi din cavalerie; elementul nobil preponderază. Regimul democratic al cetăţilor grece şi Roma aduce îmbunătăţirea dominantă a infanteriei adecă a poporului însuşi. În acelaşi timp apar unităţile tactice: falanga la Macedoneni, legiunea la Romani; însă deoarece lipseau mijloacele de aprovizionare, bătăliile nu să făceau de cât vara. În evul mediu cu preponderanţa claselor mobile, cavaleria își reia toată însemnătatea; progresele statului al treilea (poporul) în diferite ţări: Flandria, Italia, Elveţia, Engliera, aduc iar trupe de infanterie, arcaşi, în număr din ce în ce mai mare pe câmpurile de luptă.

În timpurile moderne, inventarea prafului de puşcă, mai târziu creaţiunea puştei cu baionetă, armă defensivă şi ofensivă totdeodată, asigură preponderanţa infanteriei, ajutată de artilerie, în vreme ce cavaleria devine o armă auxiliară.

În sfârşit din punctul de vedere al tacticii, pe măsură ce să crează serviciile de intendenţă, armatele devin din ce în ce mai nobile şi pot manevra în toate direcţiunile; bătăliile să fac în orice anotimp şi din ce în ce mai de parte de bazele operaţiunii; în loc de bătălii decisive avem campanii; Gustav-Adolf, Turanne, Frederic II, Napoleon, Moltke, s'au războit atât cu braţele cât şi cu picioarele soldaţilor lor.

În vremile din urmă un războiu ţinea vre-o câte-va săptămâni şi să deplasau sute de mii de oameni; rezeziunea în transporturi şi în concentrarea trupelor a devenit unul din factorii esenţiali ai succesului.

(Va urma).

Franţa nu va trimite trupe Serbiei. Din Roma se anunţă: Se afirmă din Atena că trupele pe care d. Millerand le-ar fi promis Serbiei, — vre-o 150 mii de oameni, — n'au putut fi trimise din cauză că generalul Joffre şi statul-major s'ar fi opus.

»Berliner Tagblatt« află deosemena din Roma că toate informaţiunile după care nişte trupe franceze erau să vie în Serbia prin Salonic sunt fără temelu.

Scrisoare din Siberia.

Până azi ne era groază numai când se amintea cu rumele această tară rece de exil, purgatoriu terostu al celor osândiţi. Imaginaţia noastră ne-o închipuia şi mai grozavă, dar azi, când fraţi de-ai noştri sunt transportaţi ca prizonieri de războiu pe acele ţări de gheaţă, ger, groază şi pustietate, am început şi noi a ne mai familiarisa şi a păraşi idelle cam exagerate ce le avem despre Siberia.

Căţi soldaţi avem acolo nu ştiu, dar e sigur că vom şti după războiu când îl se va da voie să se reîntoarcă la vetrele lor. Atunci mulţi dintre ei, cari ştiu manua peana, desigur vor îmbogăţi paginile literaturii noastre cu descrieri şi episoade interesante, îmbogăţind şi cunoştinţele noastre.

Că azi putem puţine să aflăm de la cei cari sunt acolo e natural. Severa cenzură rusească își îndeplineşte conştiinţios datoriunea, căci de acolo nici o veste, nici o scrisoare nu ajunge până la noi. Totuşi, cine ştie prin ce minune, însă a succes unui astfel de prizonier iscusit, să ne raporteze câteva amănunte despre viaţa ce o duce acolo. Scrisoarea fiind interesantă şi originală, o publicăm cuvănt de cuvânt așa cum e scrisă.

Eac.

Dragii mei!

Vă veţi mira că vă scriu din Siberia. La multe posibilităţi, şi imposibilităţi m'am gândit în viaţa mea, dar să ajung să văd falmoasa Siberia, nu am visat niciodată. Dar faptul fiind realitate trebuie să cred şi eu şi voi.

Cum am ajuns în captivitate nu vă pot spune, căci nu ştiu nici eu. A-tăta îmi aduc aminte, că în avântul şi elanul însuşi de atac, am înaintat pe semne prea mult, m'am văzut înconjurat de nişte cazaci sălbatici la înfăţişare, dar cari imediat ce văzură spaîma şi stângăcia mea, îmi smulseră arma, mă luară apoi cu politeţ de braţe, şi mă scoaseră cu îmbrânceli curtenitoare din ploaia gloanţelor şi învălmăşea luptei, la un lăman mai prielnic. Inchis într'un cort bine păzit avui vreme să mă dezmetecesc şi să mă gândesc la situaţia mea nevisată.

Am stat așa în siguranţă nesigură câteva zile. Îmi mergea bine. Odişnit de istovirile ultimelor zile, dormeam toată ziua, mâncam bine, beam veritabilul ceai rusec, păzit ca un rege de garda personală. Dar binele s'a curmat curând. Mă porniră la drum, mai pedestru, mai în rădvan, dar pus pe tren, după călătoria ce mi se părea mesfărgită, am ştiut că noli mei stăpâni ce reşedinţă de iarnă mi-au desemnat.

Muscalii la Ţarigrad

Sub titlul de mai sus ziarul „Seara“ publică următorul remarcabil articol:

Petru cel mare împăratul care a stabilit punctele cardinale ale politicii ruseşti, scria în testamentul său:

»Rusia trebuie să se întindă nelăcetat către Miază-noapte dealungul Balticei, precum şi spre Miază-zi dealungul Mării-negre, apropiindu-se pe cât e cu putinţă de Ţarigrad«.

De atunci Ţarigradul a devenit visul naţional muscălesc idealul către care s'au îndreptat privirile tuturor împăraţilor şi guvernelor ruseşti.

Războiul european pare a-i făgădui Colosulul dela Nord înfăptuirea acestui războiu Ţarul Nicolae spunea în manifestul său: *Războiul cu Turcia va deschide Rusiei calea pentru dezlegarea problemelor istorice pe ţărmurile Mării-Negre înalte moştenire dela strămoşii ei.*

De atunci din ce în ce reese mai clar că singura ţintă urmărită de imperiul moscovit în acest războiu e posesiunea Mării-Negre şi a strămtorilor cu Constantinopol.

Acest lucru se spune zilnic în presa rusească, îl susţin bărbaţii politici ai Rusiei, a declarat-o însuşi guvernul în Dumă.

Marea-Neagră trebuie să devie Marea-Rusă şi Ţarigradul — cheia stăpânirii Mării-Negre — oraş rusec, iată ce susţin astăzi conducătorii imperiului rusec, iată ce pare că se va împlini dacă Tripla Înţelegere va eşi victorioasă.

Anglia statul care s'a opus până acum la realizarea testamentului lui Petru cel Mare, la instalarea ţărilor la Constantinopol, va fi silită de data asta să consimtă la cererea aliatel sale Rusia, va trebui vrând nevrând, acum când se află la strămtoare, să-i lase pe muscali să se aşeze pe ţărmurile Dardanelor.

Această eventualitate e tot ce poate fi mai înspăimântător pentru noi. Rusia la Constantinopol, stăpână a Mării-Negre, ar însemna subjugarea noastră definitivă, moartea, dispariţia noastră.

Dardanelele, porţile prin cari se strecoară toate produsele şi toată avuţia noastră. Dardanelele odată în mâna Rusiei, România n'ar mai fi de cât o gubernie muscălească, supusă fără nădejde de liberare Ţarului tuturor Rusilor.

Şi totuşi în ziua când Gaoremkyn primul ministru al imperiului moscovit declara în Dumă că »radiosul viitor al Rusiei la Marea-Neagră, lângă zidurile Constantinopolului se desemnează cu o lumină crescândă« cea ce însemna iscălirea sentinţei noastre de moarte, nimeni n'a strigat »la arme!«, nici un glas n'a răsunat pentru a cere guver-

nului să ia măsuri pentru apărarea existenţei noastre de stat.

Ba dimpotrivă Acţiunea naţională hotără în sedinţă secretă să răstoarne guvernul fiindcă nu vrea să trimeată armatele româneşti să lupte alături de Ruşi pentru instalarea acestora la Ţarigrad, iar »Liga culturală« convoca întruniri publice pentru a cere cooperarea noastră alături de imperiul ţarist!

Sunt astea lucruri cari ne-ar face să deznădăjduim de viitorul nostru dacă n'am şti că se agit pentru Rusia doar câteva mii de conducători, cărora le place mai bine să trăiască în Franţa de cât în România şi că poporul acestei ţări, cei ce li muncesc pământul şi-i dau viaţa şi puterea şi-au înţeles totdeauna interesele şi au ştiut să le apere.

Ei le vor apăra şi acum împotriva muscalilor cari încearcă să se aşeze la Ţarigrad pentru a ne găui.

Navigaţia pe Dunăre e periclitată de mine. Din T.-Măgurele se anunţă:

O barcă cu trei barcaii şi patru pasageri, plecând Vineri seara pe Dunăre de la Nicopoli spre Samovit, — pe când se afla lângă satul Zerkoviţa, cam în dreptul vărsării Oltului în Dunăre, s'a lovit de o mină plutoitoare. Mina explodând, a omorât pe toţi cei 7 înşi. Cadavrele lor nu s'au putut găsi încă.

Cu un sfert de ceas mai înainte a trecut p'acolo vaporul »Russ« cu două glepuri întorcându-se din Serbia în Rusia.

Tot Vineri a explodat pe Dunăre o mină în dreptul oraşului Samovit. Patru înşi, cari plătiau într'o barcă d'alungul malului, au fost ucigşi.

Din Sulina se anunţă: La mila 3 a fost găsită Vineri o mină. Comandantul garnizoanei locale, d. căpitan Teodoru, a plecat să pescuiască aceea mină şi a găsit încă una. Se spune, că malul mării, spre Sf. Gheorghe, ar fi presărat de astfel de mine, scăpate din barajul făcut de Ruşi. Minele sunt de sistem Hertz, perfecţionate.

S'a organizat un serviciu pentru pescuirea tuturor minelor de lângă malul românesc al mării.

Pretenţiunile Japoniei asupra Chinei. Ziarul »Russkoje Slovo« anunţă, Japonia mai cere, afară de pretenţiunile cunoscute, ca să intre în armata chineză instructori japonezi, să se aplice consilierii de finanţe japonezi şi limba japoneză să fie introdusă în şcolile, în care se propun şi limbi străine.

ducem lipsă în... aer, ni-au şi făcut arhitectul castelului ventilatori moderni, statornici în toate crepăturile pereţilor. Printre crepăturile vântului zănat şi foarte intim şi prielnic întră şi lese dezmerdându-mi auzul cu sunete floros de frumoase, ascult concerte ce mă înfloară de... frig şi mă tremură de emoţii externe. Deci ziua — noaptea am cel mai curat aer, cu el mă şi învălesc când îmi dau trupul bodinel. De mobile nu'mi pot bate capul, nu'mi stau în drum, am numai o laviţă foarte frumoasă de scânduri netrase la rându, lungă de mă pot întinde după plăcere.

Perina nefind igienică, şolul fiind prea călduros, din motive sanitare nu mi-au dat. O nu puteţi să vă închipuiţi cât sunt de atenţi şi radicali stăpânitorii mei.

Ca să am mereu apă proaspătă, se îngrijeşte chiar natura însăşi, până dimineaţa mi-o îngheaţă de pier toţi microbii. Să nu fiţi deci îngrijaţi de mine, epidemiile sunt aici eschise.

Ceva original sunt aici vizitele dese, zilnice ce ni se fac; chiar noaptea drăgălaşii mosafiri ne deşteaptă şi ne omoară cu dragostea lor. Nu ştim cum să ne mântuim de sărutările lor. Le alungăm, dar nu se duc cu toate că au sase şi chiar douăsprezece picioare. Şi nici nu au complexanţa să

SITUAȚIA pe câmpul de războiu.

Primim dela biroul de presă al primministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice:

Situaţia în nordul monarhiei.

Din marele cartier general al nostru se comunică:

Budapesta 13 Febr. — În Polonia rusească şi în Galiţia de vest nu a obvenit vre-un eveniment mai important. Pe sectorul de mijloc şi de vest al frontului nostru din Carpaţi situaţia a rămas în genere neschimbată.

În apropierea pasului Dukla contra-atacurile vehemente ale Ruşilor au devenit mai rari. Pe sectorul ostic progresăm. De-odată cu înaintarea noastră plină de succese în Bucovina, trupele noastre au trecut pasul Jablonica, precum şi cele două strămtori din dreapta şi stânga acestuia, după ce i-am respins mai întâi pe Ruşi la Körösmező.

În timp ce diviziile noastre din Bucovina au ajuns după lupte număroase până la linia Siret, trupele noastre, cari înaintează în regiunea Prutului superior şi în direcţia Nadworna le-au smuls Ruşilor intrarea văii din Carpaţi păduroşi şi au ajuns până la localităţile Wisniz, Kutj, Kosow, Delatyn şi Pasteczna, unde Ruşii s'au oprit de prezent în mai multe puncte.

Numărul prizonierilor ruşi făcuţi în aceste lupte se ridică — socotind aici şi pe cei cari i-am espedat în zilele trecute — la 29.000 de oameni.

Budapesta 14 Febr. În Polonia rusească şi în Galiţia de vest situaţia e neschimbată. O parte din frontul nostru, — pe sectorul Duklei — în contra căreia Ruşii au îndreptat în continuu numeroase atacuri, a trecut ea însăşi în atac respingând de pe două înălţimi predominante trupele siberiene şi luând cu asalt o localitate lângă Vizkóz. Deosemena a fost succes atacul aliaţilor în partea de mijloc a Carpaţilor păduroşi. Şi aici i-am smuls duşmanului din mâni o înălţime, care în timpul din urmă a fost obiectul unor hărţuiri violente.

În luptele de ieri am făcut iarăşi 970 de prizonieri. În Galiţia şi în Bucovina am avut ciocniri victorioase spre sud-vest dela Nadworna am respins trupele ruseşti, cari acoperiau oraşul. Am ocupat înălţimile din nordul Delatynului făcând şi cu această ocazie mai mulţi prizonieri.

ne întrebe dacă îi primim sau nu, ne năpădesc şi ne stingeresc cu ironicele lor piscături satirice.

Cu toate că pe acasă nu mă pricepeam la lucrul câmpului, dar aici multumită domnului căpitan »Cnut«, am învăţat să mănucesc şi sapa şi barda şi săcurea. Îmi stă şi frumos şi alu o îndeletnicire foarte sănătoasă. Ca să ne deprindem la muncă şi hărnicie ne scoală foarte de dimineaţă înainte de-a răsări soarele. Nu au nimic împotriva dacă ne sculam şi mai de dimineaţă. Ne permit să lucrăm încontinuu până la miezul nopţii chiar. Dar să nu credeţi că lucrăm în cinste, primim la zi pentru munca noastră 20 copeici, voui face avere până când mă voui reîntoarce.

Munca la aier curat îmi face un apetit colosal, mănucarea mi-ar tigni dacă am avea ce consuma. Ne-ar cădea bine şi carnea dacă ar fi.

Am mâncă şi cartofi fără unt dacă ni s'ar da. Pânea e bună când o capătăm, așa ni se spune că cu cât e mai stătută şi vechie cu atât e mai nutritoare. Apă avem berechet în stare solidă, suntem deci solizi cei cari trăim în aceste regiuni polare.

Deci cum vedeţi ne merge grozav de bine.

Hainele noastre groase ni le-au luat, ne-au dat altele mai subţiri şi

Budapesta 15 Febr. In Polonia rusă și în Galiția de vest — nimic de semnalat. Luptele din Carpați continuă cu deplină vehemență. În Galiția de sud-est am ocupat ieri Nadvorna respingând pe dușman în direcția Stan'slauul.

Pe câmpul de operații dela sud n'a obvenit nici o schimbare. Abstractând dela unele ciocniri mai neînsemnate acolo liniște.

General de divizie Höfer, locțiitorul șefului de stat major.

Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Marele cursier german a dat următoarele buletine oficiale:

Berlin 13 Febr. — Pe câmpul de operații dela vest, pe trunchiul mării, aviatori dușmani au aruncat bombe, cari au cauzat pierderi foarte însemnate în populație și în avuții acesteia. Din punct de vedere militar am suferit numai câteva pierderi mai neînsemnate.

Pe câmpul de operații dela vest am aflat muniții despre cari am constatat fără îndoială, că sunt fabricate americane. Cu ocazia respingerii atacurilor dușmani de ieri la *Soualen* numărul prizonierilor făcuți de noi s'a ridicat la 4 ofițeri și 468 de oameni.

Înainte de frontul nostru s'm aflat 200 de morți de-al dușmanului, până când pierderile noastre în aceste lupte au fost cu morții și cu răniți cu tot numai 90 de oameni. Ca rezultat al atacului nostru din 3 Febr., atac pe care l'am dat spre nord dela *Mastiges* și spre nord-est dela *St. Menhould*, am înaintat încă 1200 de metri pe teritoriul principalilor poziții dușmane. La *Suedelkopf*, în *Vosgi*, dușmanul a încercat noul atacuri, pe cari însă noi le-am respins cu ușurință pretutindena.

Pe câmpul de operații dela est: La granițele Prusiei ostice și dincolo de acestea, operațiile noastre progresează mereu. Am respins din capul locului ori ce încercare de rezistență a dușmanului.

Trupele noastre, cari operează în Polonia, spre dreapta dela *Vistula*, au trecut *Skrava de Jos* și acum înaintează în direcția *Racionz*.

Pe câmpul de operații din Polonia, precum și din stânga *Vistulei* nu e nimic de semnalat.

Berlin 14 Febr. — Pe câmpul de operații dela vest: Spre nord-est dela *Mousson* am cucerit dela Francezi satul *Norroy*, precum și înălțimea din vestul acestei localități. Am făcut prizonieri 2 ofițeri și 151 de soldați.

În *Vosgi*, am luat cu asalt localitățile *Hilsen* și *Ober-Sengen*. Aici au ajuns în mâinile noastre ca prizonieri 135 de oameni.

Pe câmpul de operații dela est: La hotarul Prusiei ostice, precum și peste granițele operațiilor noastre se desfășoară așa cum ne-am așteptat noi. În Polonia, la dreapta *Vistulei* trupele noastre au înaintat în direcția *Racionz*. În stânga *Vistulei* n'a obvenit nici o schimbare.

Berlin, 15 Febr. Pe câmpul de operații dela vest: Spre sud dela *Ypern*, la

acomodate înlețnicilor de aici. Cu ce durere ne-am despărțit de ele. Tremur când mă gândesc ce haine groase, nehygienice am purtat. Ghetele cele impermeabile și blăniile de care eram așa de mândru, așezam ni le-au luat, ne-au dat altele mai ușoare la mers, cu găuri ventilatoare. După cum vedeți ruși par a fi *Knaipofill*. Tot din motive igienice ne-au tuns, cu ce durere m'am despărțit de pletele mele lungi care-mi dădeau un aer așa de poetic.

Avem libertate nețărmurită de-a ne mișca... mâinile și picioarele, putem chiar fugi în curtea noastră, când frigul e mare. Preumbilări facem zilnic, ne întovărășește câte o gardă respectabilă. Mă compar atunci cu un rege, care ese la aer urmat de suita sa.

Din toate acestea vă puteți face o idee despre stăruința de frumoasă situație a noastră. Ne e grozav de bine, și e înspăimântător de frumos pe aceste gili ghețoase. Nu sunt sigur dacă veți ajunge în posesia acestei scrisori, dar cred că o veți primi, am strecurat-o cu 2 rube unul paznic care a plecat azi spre Odessa. Am scris-o și pentru voi dar mai ales pentru frații mei să știe binele ce a dat peste noi.

Dacă voui mai avea zile, vă voui mai scrie. Salut tuturor.

Leonard.

St. Eloi, am cucerit o parte cam de nouă metri de lungă din pozițiile dușmanului. Contra-atacurile acestuia au rămas fără nici un efect. De-asemenea am zădărnicit atacurile pe cari dușmanul le-a îndreptat în contra noastră spre nord-vest dela *Labasse*. Au rămas în mâinile noastre câte-va duzini de prizonieri. Am recucerit tranșeul, pe care-l perduserăm în 10 Februarie la *Suedelkopf*. În valea *Lauch* l'am scos pe dușman din *Sengern*, la ce dușmanul a evacuat apoi de bună-voie localitatea *Kampspach*.

Pe câmpul de operații dela est: Am scos pe dușman din *Piktupöaen*, spre nord dela *Tilsit* respingându-l înspre *Paurögen*. Luptele de urmărire dela hotarile Prusiei ostice și peste hotară, spre est dela *Iacuri*, tin încă și acum. Trupele noastre progresează repede pretutindeni. În contra trupelor dușmanului, cari înaintaseră peste *Lomza*, au pornit trupele germane din *Kolno*. Am cucerit din nou teren în regiunea *Vistulei*. Am ocupat *Racionz*. În luptele anterioare am capturat afară de o mulțime de prizonieri, opt tunuri.

Din partea stângă a *Vistulei* — nimic nou.

America și blocada Angliei.

— Nota americană referitoare la comunicatul amiralității germane. —

Ambasadorul american, Gerard, a remis Sâmbătă secretarului de stat dela externe d-l Jagow, nota americană privitoare la comunicațiunea amiralității germane din 4 Februar 1915 s. n. Nota zice între altele:

»Guvernul american crede de datoră lui de a atrage atențiunea guvernului german, cu respect sincer și cu simțiminte amicale, însă cu totul franco și serios, asupra urmărilor foarte serioase pe care procedul evident intenționat din acea comunicație poate să le aducă întâmplător. Guvernul american privește aceste urmări posibile cu atâta neliniște încât în starea aceasta de lucruri crede de dreptul și chiar de datoră sa de a ruga pe guvernul german, înainte de a proceda astfel în realitate, să ia în privire situațiunea critică ce s'ar putea produce în raporturile dintre Statelor-Unite cu Germania în cazul când forțele navale germane luând măsurile anunțate prin notificarea amiralității, ar distruge vre-un vas comercial ori ar prizoniera moartea vre-unui supus american.

Guvernul Statelor-Unite presupune că blocusul în cazul prezent nu este intenționat. Declarațiunea sau exercițiul dreptului de a ataca ori de a distruge orice vas ar naviga în regiunea definită, pe marea deschisă, fără a se constata mai întâi dacă aparține vreunei națiuni beligerante, ori dacă încălțura lui este contrabandă, ar fi un mod de a lucra așa de în contradicție cu toate procedurile de a purta războiul naval, încât guvernul american nu poate de loc să presupună că guvernul german în cazul de față îl socotește ca fiind cu puțință. Bănuiala că vasele inamice poartă pe nedrept pavilionul neutru nu poate crea prezumțiunea legitimă că toate vasele ce navigă în regiunea definită ar fi supuse acelei bănueli. Tocmai spre a lămurii stări chestiunii s'a recunoscut dreptul de perchezitiune.

Guvernul american a luat cunoștință de memoriul guvernului german anexat la notificarea amiralității germane. El se folosește de acest prilej spre a face atent pe guvernul german că guvernul Statelor-Unite n'a dat loc la critice pentru vre-o atitudine ne-neutră, critică la care, după părerea guvernului german, se expun guvernele unor alte state neutre. Guvernul Statelor Unite n'a consimțit la nici o măsură și nu a urmat nici o măsură ce s'a luat în războiul actual, de celelalte națiuni beligerante și cari tind la restrângerea comerțului.

Din potrivă guvernul Statelor-Unite a luat în toate cazurile de acest fel atitudinea ce-i dă dreptul de a face răspunzătorii în mod just pe toate guvernele de toate efectele eventuale asupra navigațiunii americane ce nu sunt îndreptățite de principiile existente ale dreptului ginților. Prin urmare guvernul american crede în cazul de față, în siguranță de consecință, pe temeiul principiilor recunoscute, că are dreptul să ia atitudinea arătată în notă în cazul când comandantii vaselor de război Germani ar proceda pe baza bănuelii că pavilionul Statelor-Unite n'ar fi purtat cu bunăcredință și ar nimici pe largul mării vre-un vas american ori viața supușilor Americani.

Guvernul Statelor-Unite n'ar putea de loc să vază în acest act altceva

decât violarea fără scuză a drepturilor neutrilor, ce nu s'ar putea de loc pune de acord cu raporturile amicale, cari acum din fericire există între ambele guverne. De s'ar produce o atare situațiune deplorabilă, guvernul Statelor-Unite, ca și cel german ar înțelege bine că va fi nevoe a face riguros răspunzător pe guvernul german de atari acte ale autorităților sale marine și de a face orice demers necesar spre a apăra viața și bunurile americane pe largul mării.

Față de aceste considerațiuni, pe cari guvernul Statelor Unite le expune cu cea mai înaltă stimă și cu tendința serioasă de a evita orice neînțelegere și de a împedica să se producă împrejurări, cari chiar ar putea arunca o umbră asupra raporturilor dintre ambele guverne, guvernul american exprima forma speranță și așteaptă ca guvernul german să poată și să vrea a da asigurarea că supușii Americani și vasele lor nu vor fi într'altfel supărător decât de perchezitiune din partea forțelor navale germane chiar în regiunea floată în notificarea amiralității germane.

Spre informațiunea guvernului german, se adaugă că reprezentațiunii cu privire la întrebări nelegitimă a pavilionului american pentru protecțiunea vaselor britanice s'au făcut către M. S. Suveranul britanic.

»Wolffbureau« publicând nota de mai sus face adnotațiunea următoare: Explicațiunea cerută de guvernul american presupunem că este concepută în acelaș sens și pe același ton ca nota americană.

Un incident greco-turc.

Din Atena se anunță: Un agent al poliției otomane din Constantinople întâlnind pe stradă pe d. Criezis, atașatul naval al Greciei, l-a îmbrăncit și apoi l-a înjurat. D. Criezis înțelegând că acest agent încerca să provoace un incident, s'a arătat foarte calm prefăcându-se că nu dă nici o însemnătate purtării agentului, apoi agresorul s'a mai apropiat de atașatul grec cu o atitudine provocatoare, tot înjurând și chiar amenințând să lovească în cap pe atașatul naval grec.

Ministrul Greciei la Constantinople, d. Panas, fiind înștiințat numai decât de acest incident, s'a dus la marea vizir spre a se plânga de această purtare a unui agent de poliție, și spre a protesta în contra insultelor aruncate unui membru al Legațiunii elene.

Marele vizir și-a exprimat de mai multe ori părerea sa de rău; totuși d. Panas a declarat, că, din cauza însemnătății incidentului, era silit să-l aducă la cunoștința guvernului său și să aștepte instrucțiuni.

Guvernul grec fiind pus în curent cu acest incident a telegrafat d-lui Panas să ceară în scris Porței o satisfacție sub condițiunile următoare: 1) Prefectul poliției din Pera să facă o vizită oficială ministrului Greciei și în fața personalului Legațiunii, să ceară scuze pentru incidentul provocat de agentul său; 2) sau zisul agent să fie imediat revocat și apoi trimis în fața unui tribunal spre a fi pedepsit pentru fapta lui; 3) să se comunice guvernului turc că se va publica satisfacțiunea dată pentru incidentul sus menționat.

Înainte ca nota grecească să sosească la Constantinople, marele vizir a trimis la ministrul Greciei pe secretarul său dela ministerul de externe spre a mai repeta regretetele guvernului otoman; dar d. Panas a declarat că chestiunea nu mai era de competența sa, deoarece ceruse instrucțiuni la Atena.

Vineri ministrul Greciei a telegrafat la Atena și a înmănat în aceeași seară Porței nota elenă.

Ministrul Turciei la Atena a declarat prim-ministrului Venezelos că Poarta primește să dea satisfacțiunea cerută de guvernul elen.

O telegramă mai nouă comunică, că ministrul Greciei Panas a părăsit Constantinopolul.

Relațiile greco-bulgare.

Oficiul bulgar »Narodni Prava« declară, că Grecia împledește într'adins bunele relațiuni greco-bulgare, aruncând asupra Bulgariei răspundabilitatea în cazul când pacea balcanică ar înceta. »Kambana« citează într'o lungă listă provocațiunile contra Bulgariei, declarând Grecia de dușmană a ei.

O mică întâmpinare.

— Pentru d-l Dr. med. Aurel Dobrescu. —

D-l prof. de teologie din Blaj Dr. Alexandru Rusu ne cere pe baza legii de presă să publicăm sub titlul de mai sus răspunsul d-sale la articolul d-lui Dr. Dobrescu apărut în n-rul 19 din (25 Ian. v. 7 Febr. n.) al »Gaz. Tr.« sub marca »Teoria evoluției« și »Cultura Creștină« din Blaj. Publicăm mai jos acest răspuns, eliminând din el numai ultimele două paginile, cari nu intră în meritul chestiunii și cari pot fi nici în interesul d-ilor dela »Cultura Creștină« și nici în interesul cauzei, pe cari vreau s-o servească și lămurască atât d-l Dr. Rusu cât și d-l Dr. Dobrescu. Am fi necesități apoi să luăm și noi cuvântul, dela care însă vom să ne abținem, săci zilele critice prin cari trecem trebuie să ne concentreze întreaga atențiunea cu totul în alte direcțiuni.

Premise aceste, dăm cuvântul d-lui Dr. Al. Rusu:

În fața răspunsului, pe care d-l Dr. Aurel Dobrescu a crezut că e bine să-l dea, în Nro. 19—1915 al acestui ziar, la articolul nostru »Ceva despre popularizarea științelor«, apărut în Nro. 2—1915 al revistei »Cultura Creștină« din Blaj, ținem să constatăm cele ce urmează.

1) Înainte de toate nu îngăduim să se amestece cele două chestiuni: a) Părerea ce avem privitor la »teoria evoluției« și b) aceea care privește cenzura principiilor creștine, fiindcă ele sunt două chestiuni deosebite. »Cultura Creștină« și Blajul poate anume să creadă, că »Zina dragostei«, din Nr. de Crăciun al acestui ziar, este o lectură cât se poate mai imorală și în aceeași vreme să fie, după cum și este, un adevărat foarte pronunțat al evoluției, mai ales dacă prin ea se înțelege teoria, că toate lucrurile se perfecționează, cum o definește mai nou d-l D.

2) Că teoria evoluției este o bună teorie (după d. D. »cea mai bună«), care »stabilește un sistem acceptabil (sic!) în dezvoltarea tuturor ființelor organice«, cum zice d. D., o știm și noi. De ani de zile o propunem chiar pe catedră, așa că nu era nici o lipsă ca d. D. să se trudească a ne dovedi acest lucru cu exemple obositoare din lucrările *Iezuitului* Wassmann. Între a admite însă teoria evoluției și a susține, că »toate feliurile de viețuitoare de astăzi sunt descendenți unor forme mai primitive, din cari s'au dezvoltat... prin acomodare, moștenire și selecțiune naturală« în sensul transformării unei specii în alta, ajungându-se până la om, care este »supremul produs în lanțul de perfecționare a ființelor organice«, — cum susține d. D., — este cam aceeași deosebire ca bunăoară între Wassmann și d. D., »medicul de spital« dela Brașov. Împreună cu Wassmann și cu cei mai de seamă reprezentanți de azi ai adevăratei științe naturale admitem și noi bucuroși, că teoria evoluției este o însemnată, ori chiar »grandioasă« teorie, dar aplicarea, sau mai bine zis forțarea ei, în sensul de mai sus, este numai o subredă ipoteză (teorie nedovedită), care nu numai, că nu e nădejde să fie dovedită în viitor, ci dimpotrivă, se prea poate — cum spunem și în C. Cr. —, că rezultatele cu adevărat luminoase ale științei să o scoată și din șirul ipotezelor.

Nu ne gândim, să insistăm aici mai pe larg asupra acestor constatări. Vom face-o, credem, mai târziu decum ar ajunge d. D. la timpul necesar »pentru a ne desena stadiul, la care a ajuns impozantul edificiu al teoriei evoluției«, în coloanele »Culturii Creștine«. Totuși socotim că e bine să fixăm, încă de pe acum și aici, cea mai nouă mărturisire a păr. Wassmann, referitor la această chestiune. În Nr. ultim (5—1915) al revistei germane »*Stimmen der Zeit*« (până în acest an numită *Stimmen aus Maria-Laach*), păr. Wassmann, ocupându-se de anuarul cel mai recent al științelor naturale (A. XIX 1913—14), spune, în legătură cu »noua lege biologică alui Emil Abderhaldens«, că »după această lege fiecare specie de celuli (Zellen) din lumea organismelor își are propria sa structură microchimică. Prin aceasta câștigă — după cum îi place să amintesc — o esențială confirmare și teza susținută de Oscar Hertwig despre deosebirea celulelor specifice (Arzellen). Teoria uniformității plasmei în toată lumea organică, presupusă în mod fals de adevărații din partea teoriei descendenței monistice-dogmatice, în urma acestora absolut nu mai poate fi susținută (wird ganz unhaltbar); problema evoluției radicale (Stammesentwicklung) a speciilor organice s'a schimbat în problema cu mult mai greu al »*străfornării plasmei specifice*« (Umbildung der Artplasma).»

*) Vezi, *Imbuch der Naturwissenschaften* 1913—14 p. 141 urm.

*) Vezi »*Stimmen der Zeit*« Nr. 5—1915 p. 479.

Iată deci o mărturisire incidentală, care poate lămurii pe oricine, dacă Wassmann sprijinește ori nu teoria descendenței dobroșcane...

Blaj, 12/II 1915.

Dr. Alexandru Rusu profesor de teologie.

Tifosul exantematic.

Tifosul exantematic este o boală epidemică caracterizată prin stupoare, delir și apariția de pete pe corp.

Această boală este foarte omniptoare, și se transmite atât dela om la om cât și prin haine și efecte și prin pulverile din aerul înconjurător; și de aceea măsurile ce se vor aplica vor fi foarte riguroase.

Desvoltarea acestei boale este favorizată prin oboseala peste măsură și prin relele condițiuni igienice de trai, ca lipsa de curățenie, privațiunile de tot felul și hrana neîndestulătoare.

Boala aceasta se dezvoltă mai mult în închisori și în mijlocul armatelor ce se află în campanii.

În plin aer tifosul exantematic nu se propagă sau se propagă în mod excepțional.

Incubarea acestei boale în organism durează vre-o zece zile și este urmată de dureri de cap, dureri de mijloc, dureri în mușchi și oboseală.

În cele mai dese cazuri însă apare brusc cu următoarele simptome: »Flori« amețală, văjiruri de urechi, vărsături și delir uneori chiar înconșienți.

Bolnavul se culcă obosit, nu poate dormi și este agitat. În curând el începe să delireze, delir ce-l împinge uneori la sinucidere.

În acelaș timp bolnavul are călduri mari, temperatura lui se ridică la 40 de grade și el are 100 de pulsațiuni pe minut.

Fața este roșie și injectată și bolnavul are curgere de sânge prin nas.

După câteva zile, trei până la șase de obicei apar niște pete pe corp, întâi pe piept și pe pântec, apoi pe gât și pe extremități acoperind astfel tot corpul afară de față.

Petele acestea sunt rotunde netede și au o culoare roză. Prin apăsare ele dispar subdeget. După două, trei zile ele devin roșii, hemoragice și nu mai dispar prin apăsare.

Cu cât aceste pete sunt mai numeroase și mai pronunțate, cu atât prognosticul este mai grav.

Abaterea extremă a bolnavului și această stupoare (Tifos pe grecește însemnează stupoare) au și dat numele de tifos acestei boale, care nu are nimic de a face cu boala ce-l seamănă numai cu numele și anume cu febratoidă.

Tifosul acesta e numit exantematic pentru că este urmat de apariția unui exantem (pete) pe corp.

Limba bolnavului este încărcată, buzele lui sunt uscate și crăpate, spina este mărită și un catar bronșic urma de o tuse obositoare își face apariția.

În acest timp bolnavul este cu totul abătut și are febrințele continue. Moartea survine în mijlocul acestor simptome de slăbiciune extremă.

Când bolnavul merge spre vindecare, boala se termină cu scăderea temperaturii.

Mortalitatea acestei boale variază între 5 și 50 la sută.

Ea este cu atât mai periculoasă cu cât atinge persoane mai înaintate în vârstă.

Cel mai bun mijloc de apărare în contra acestei boale este izolarea absolută a bolnavului atins.

Pericolele cari au fost în contact cu bolnavul vor fi și ele ținute în observație timp de 12 zile.

La apariția primului caz vom lua următoarele măsuri:

Vom avea grijă în primul rând de curățenia corpului nostru, făcând băi generale în fiecare zi dacă este posibil, dacă nu cât se poate mai des. Vom aerisi bine camerele și în special camerele de culcare.

Vom desinfecți și desodoriza camerele prin pulverizări cu acid fenolic formol sau prin afumări cu reșină.

Vom hrăni bine și desinfecți latrinele. Ne vom curăța și nu vom munci prea mult, căutând a dormi și a ne odihni îndeajuns.

Camerile ce au fost ocupate de un bolnav atins de tifos exantematic se vor desinfecți în mod riguros și hainele și efectele morților se vor arde.

La apariția primului caz suspect vom sunta imediat pe medic care va prescrie medicamentele necesare, ce se reduc în majoritatea cazurilor la întâritoare, alcool, băi reci și injecții cu cafeină sau digitală.

Dr. X.

Războiul cu alimentele în timpurile trecute.

Principiul constrângerii prin foame nu este atât de nou în istoria războaielor, după cum își închipuiește cineva. Mai înainte era vorba numai de fortărețe, orașe și ținuturi.

Deja în războaiele mesenice, pe jumătate legendare, cari au fost decisive pentru ca Sparta să ajungă la rangul de prima putere militară a Greciei antice, fortărețele de munte Ira și Ithome au căzut numai prin foamete.

Marea expediție sicilică a Atenienilor sub Alkibiade și Nikias a fost zădărnicită prin oprirea exportului alimentelor. În epoca înfloritoare a imperiului roman Italia și mai cu seamă Roma au fost cu totul dependente de importul de cereale din Egipt; din cauza acestor războaiele maritime ale Romanilor contra piratilor au fost purtate cu o rară energie, de oarece ei căutau să taie comunicația țării mame cu Egiptul.

Din această cauză și Egiptul a rămas mereu sub administrația imperială directă și în certurile pretendenților la tron posesiunea sa hotărâ de obicei victoria.

Imperiul roman de est cu Bizanțul a avut să mulțumească existența sa până târziu în evul mediu numai excelentelor măsuri de aprovizionare.

În istoria lui Gibbon asupra decăderii și dispariției imperiului roman se poate citi ce scumpete grozavă doborârea în vremea asediului Constantinopolului de către sultanul Mohamed II și cât de mult foamea a slăbit puterea de rezistență a apărătorilor, încât aceștia priviră cu o mânuire asaltul general al turcilor în anul 1453.

De amintit este și lupta disperată a imperiului Vandailor în Africa, al căror rege Gelimer, după cum spune legenda, în ultima sa fortăreață de munte din Numidia, ceru dela dușmanii săi, care-l împresurasă, numai o harță, o lebedă și numai o pâine pentru ca să-și potolească foamea.

În cazurile de mai sus au fost imperii puternice, cari au perit în decăderea lor numai prin foamete, pe când în războaiele din evul mediu, cari în cele mai multe cazuri au avut numai caracterul unor lupte teritoriale, numeroase fortărețe și castele în lipsa de tunuri puternice au fost silite prin foame a se predea.

La începutul timpului modern a fost foamea grozavă, care a ruinat Spania și prin slăbirea forței sale armate a înfrânt indirect poziția de mare putere, când comerțul ei exterior a fost tăiat, în urma nimicirii de către englezi și olandezi a armatei mari.

Încă pe vremea lui Wallenstein și mai târziu războaiele au fost mai mult campanii de manevre, pentru a tăia dușmanului căile de aprovizionare și să-l împingă într-un ținut secătuit.

Încercarea împăratului Napoleon I, ca să ruineze economicște Anglia prin blocul continental, l-a reușit, deoarece împotriva continentului a rămas partea care a îndurat suferința.

Anglia a fost pe atunci și până în timpurile cele mai noi unica putere maritimă din lume, mai cu seamă după ce flota franceză fusese nimicită la bătălia dela Trafalgar. Sc.

Poate trimete trupe Japonia în Europa? Ambasadorul Japoniei la Londra fiind întrebă de correspondentul ziarului »Journal de Geneve«, care este adevărul asupra zvonurilor că Japonia va trimite oști săl pe teatrul luptelor din Europa a răspuns:

Poporul japonez nu s'ar învoi să-și părăsească holdele pentru o cauză străină dar, chiar dacă s'ar găsi unii cari ar voi să meargă, transportul nu s'ar putea efectua din cauza dificultăților enorme aproape de neînvinș, și anume: distanța colosală și durata călătoriei care dat fiind nesigură, s'ar lungi mult; apoi clima nesănătoasă a regiunilor ce trebuiesc străbătute și alterarea sau lipsa alimentelor ar putea decima din oameni. Pe de altă parte Japonia nu are o flotă așa de puternică pentru a face transporturile, sau ar trebui să lase insulele ce formează imperiul japonez fără pază, ceea ce nu este admisibil.

În privința concesiunilor teritoriale ce s'ar fi promis Japoniei — unele ziare vorbesc de Indochina — ambasadorul a zis că Japonia ar refuza de a ceda soldații săi ca pe niște simpli lefegii, dar că la momentul suprem guvernul japonez nu va pregeta să dea aliaților orice ajutoare posibile.

Suflet de militar.

Un ziarist francez scrie:

Patru căruțe țărănești garnisite cu pae, transportau răniți germani într'un sat în care noi intram.

Tristul convoi se oprise. Soldații sunt foarte curioși de a vedea de aproape pe inamicii lor. Ei se îngrămădeau în jurul acestor nenorociți murdari și slab. Aceștia se ridicară și spu-seră următoarele cuvinte:

»Camarazilor, dați-ne de băut, dați-ne țigări.«

Voi revedea totdeauna acești soldați saxoni din cari unuia i se strivise barba de un obuz. Nu era încă pansat; rana era încă deschisă. Un sânge negru picură încet de sub bandaj, lăsându-l rău mirositor. Se ridică, făcând sforțări cu brațele slabe și tremurânde.

Unul dintre ai noștri îi întinse bidonul său plin cu vin. El bău și mulțumi cu un surâs, pe care durerea îl făcu lids.

La nimeni n'am văzut vre-un gest dușmănos.

În adevăr, era multă gravitate în această întâmplare; aceasta mălă ostășească fără nici o paradă, această fraternitate a luptătorilor care nu se urăsc după luptă, aceste sentimente ce însuflețeau mâinile să întindă pâine și tutun își părură foarte frumoase, ca oglindile în cari strălucea umanitatea, în timp ce bubuitul tunului mugea aproape de noi.

Unul din oamenii mei era furios: — lată pe X, care în timpul repausului mi-a refuzat mie o țigară și care acum dă tutun unui neamțic!

Îi spun că X, era de blamat pentru că a refuzat o țigară unui camarad al său, dar că el avea dreptate să ofere unui om, care fiind rănit și în mâinile noastre ne devenise camarad.

Argumentul a fost înțeles. În orice caz era un frățesc răspuns ce-l simțeam cu toții în liniștea acelei tovarășii, în jurul lungilor furgoa-ne încărcate cu răniți germani.

O înțelegere sârbo-bulgară este imposibilă. Din Sofia se anunță:

Ziarele din Niș anunță intrarea unui consiliu de coroană sârbesc în chestiunea compensațiilor ce s'ar cuveni Bulgariei. La acest consiliu au asistat Regele Petru, Prințul Trubetzkoi, Principele moștenitor și Voevodul Putnik. Regele a consimțit, dar voevodul Putnik trăgând sabia demonstrativ, a protestat în numele armatei. La Sofia toți au convingerea, că o înțelegere sârbo-bulgară este imposibilă.

Bugetul României. Din București se anunță: D-l Emil Costinescu, ministrul de finanțe, a luat o hotărâre definitivă, cu privire la chestiunea bugetului pe exercițiul 1915-1916. Ministrul finanțelor nu va prezenta Camerei un proiect de buget pentru viitorul exercițiu; el va cere Adunării deputaților să-l autorizeze — conform Constituției — să poată aplica pe exercițiul 915-916, bugetul în curs de exercițiu. Proiectul acesta a și fost admis în principiu de consiliul de miniștri.

„Cosinzeana“ și-a suspendat apariția.

Primum spre publicare următorul avis:

Fiind proprietarul și directorul revistei „Cosinzeana“ dl. Dr. Sebastian Bornemisă, dus la miliție încă dela începutul războiului, în absența D-sale, din cauze neatârătoare de noi, suntem siliți a suspenda pe un timp oareși-care apariția revistei. Una dintre multele cauze și greutăți, e și aceea că oprindu-se scoalerea foii „Libertatea“, nu mai funcționează deocamdată nici Tipografia, prin urmare până se vor lua alte măsuri n'avem unde tipări revista.

„Cosinzeana“ însă nu încetă prin aceasta, ea va apare de nou cât de curând, de aceea, rugăm pe mult stimaiții noștri abonați să fie numai cu răbdare, că pentru banii ce-i mai au la noi, vor primi la timpul seu revista cu un material îndoit de bogat.

Szászváros-Orăștie, 9 Februarie 1915. Redacția „Cosinzeana“.

Pentru răniții noștri.

În cele următoare vă prezint lista locuitorilor români din comuna Bacifalu, cari au contribuit pentru soldații răniți aflători în spitalul Crucii roșii din Bacifalu, care este povăzuit cu 20 paturi și a avut în permanență câte 20 soldați răniți, între care au fost și câțiva români: Totodată vă rog ca să o publicați în ziarul Gazeta Transilvaniei. Lista este următoarea:

- Aurel Oancea paroh 10 cor. Eugenia Oancea soție de preot 80 bucăți prăjituri, 1 colac, 2 lit. vin, 50 țigaret, 1 Kg. slănină, 1 păreche de ciorapi de lână, 1 pereche pantaloni, 1 stergar. D-șoara Emilia Cojocariu din Teiuș 50 țigaret, 1 sticlă sirup. D-na Maria B. Găitan 10 cor. Ioan Sulica 5 cor. 10 buc. ouă, 10 Kg. mălai, 1 Kg. slănină 1 cămașă, 1 păr. pantaloni. Ioan Căruță 4 cor. Ștefan Ciupală 3 cor. 1 stergar, 1 păr. pantaloni. N. Lepedeanu 2-30 cor. 5/2 lit. lapte. Radu Gârcea 250 cor. Gh. Ciupală 240 cor. Gh. Stroe 220 cor. 14 ouă. D. Comșa 220 cor. Ioan Băncilă 2 cor. 25 lit. lapte 1 Kg. mălai, 4 cămăși 4 pantaloni. Burur Păișiu 2 cor. 1/2 Kg. brânză, 17 ouă, 10 sticle bere. v. d. Ana D. Toader 2 cor. 18 buc. colac 1 1/2 lit. pruce 1 pâne. Ioan Bărboi 140 cor. Ștefan Giulea 140 cor. Ioan Chițu 130 cor. 1 pâne. C. Costea 120 cor. Ioan Comșa 120 cor. v. d. Stan Voina 120 cor. Ioan Zărnescu 1 cor. 6 lit. lapte, 1 cămașă, 1 păr. pantaloni. V. Costea 2 cămăși, 8 ouă, 2 Kg. slănină, 1 coș cu mere. Ioan Rusu 10 ouă, 1 păr. pantaloni, 1 Kg. slănină. T. Frateși par. pens. 20 ouă. Maria Bărsan 20 ouă. M. Zărnescu 1 pâne. D. Moicean 1 păr. pantaloni, 1 buc. slănină. Alexe Tibără 1 cămașă, 1 păr. pantaloni. Radu Constantin 1 cămașă. Ioan Butnar 1 cămașă, 1 păr. pant. I. Nișcov 1 cămașă. Stan Ciupală 1 căm. 1 păr. pant. Gh. Schiau 1 cămașă; 1 păr. pant. Gh. Păunel 1 cămașă, 1 păr. pant.
- Ștefan Sustac 1 cor. I. Ciupală 1 cor. 10 Kg. mălai 2 căm. 2 păr. pant. Ioan Vlăscănuș 1 cor. Neucule Janu 1 cor. 1 cămașă. Gh. I. Neacșu 1 cor. 1 cămașă. Gh. Iordache 1 cor. D. Bucurenci 1 cor. Ioan Tânase 1 cor. v. d. Maria Al. Băncilă 1 cor. 5 lit. lapte. Spiridon Muntean 1 cor. 1 cămașă, 1 păr. pant. 1 stergar. Gh. Tânase 90 fl. D. Tibără 30 fl. 2 păr. pantaloni. I. Chirvase 70 fl. 1 cămașă. v. d. Radu Băntoiu 70 fl. Susana D. Dia 60 fl. v. d. Por. Muntean 60 fl. Ioan R. Stroe 60 fl. 16 ouă, 2 păr. pantaloni. Dum. Crăciun 50 fl. Ioan Șerbănescu 50 fl. Iosif Muntean 40 fl. Gh. Muscă 40 fl. G. Neacșu 40 fl. Ioan Cazan 40 fl. Ioan Cârstea 40 fl. 1 Kg. slănină. v. d. Dobra Comșa 30 fl. Ioan Neacșu 30 fl. Stanca Manole 20 fl. 2 cămăși 6 legături. V. Ionescu 20 fl. I. Curca 20 fl. Ioan Nișcov 20 fl. 1 coș mere, 4 lit. lapte. Stan Cărstoloveanu 20 fl. Marina Buju 20 fl. Ioan Avram 20 fl. D. Gheorghe 20 fl. V. Bărsan 20 fl. N. Bărsan 20 fl. I. Aldulea 20 fl. I. Matei 20 fl.

În total s'a colectat 80 cor. 30 fl. 20 cămăși 20 păr. pantaloni, 3 stergare, 6 Kg. slănină, 30 Kg. mălai și alte lucruri de ale mâncării.

Având convingerea, că aceste contribuții sunt necesare la compunerea bilanțului jertfelor aduse de poporul nostru român în decursul acestui război, nu mă îndoiesc, că onorata Redacțiune va da loc și acestei liste în prețiosul D-sale ziar. Pentru care exprimându-vă mulțămiri călduroase rămân.

Bacifalu în 24 Ianuarie 1915. Cu înaltă stimă Aurel Oancea paroh Bacifalu

Pentru sârmanul Ioan Uliciu.

După încheierea colectei pentru sârmanul nostru Ioan Uliciu am mai primit următoarele contribuții:

- Transport din n-rul trecut 733 c. 20 fl.
- D-na Elena Dr. Meșianu 20 >
- D-l I. Oancea București 10 >
- La oialță 763 c. 20 fl.
- „Pentru sârmanii soldați români cărora li-s'au amputat picioare sau mâni și cari și-au pierdut lumina ochilor“.
- În urma apelului nostru din numărul trecut al ziarului am primit următoarele contribuții marinoase:
- Din diferite contribuții sositte la ziarul nostru pentru soldații răniți 40 >
- D-l Virgil Oaișiu director gimnazial. 10 >
- Maria M. Branisce. 2 >
- Maria Copăcean 2 >
- La oialță 54 c.

Știri.

— 3 Februarie v. 1915.

† Eroul Ionaș Antal. Primum următorul necrolog:

Cu adâncă durere aducem la cunoștință tuturor rudenilor, prietenilor și cunoștinților, că tinărul Ionaș Antal, stegar ces. și reg. în regim. de infanterie Nr. 63, absolvent de agronomie, și-a jertfit tinăra-i viață pentru tron și patrie în etate de 26 ani, murind — în 11/24. Decembrie 1914 în spitalul civil din Ciaslav, în Boemia, — moarte de erou în urma ranelor, ce i le-a cauzat o lovitură de șrapnel în luptele din Polonia-rusească, după ce dela începutul mobilizării a luptat vitejește în șirurile prime în toate luptele regimentului său. Sumptele sale osămintate se vor transporta din Ciaslav la Toplița-română și se vor așeza între ai săi în cimitirul familiar, sosind coșciugul probabil prin 2/15 Februarie. Dumnezeu să-l odihnească!

Toplița-română, Ianuarie 1915. Dumitru Antal și Ileana născ. Cristea, părinți.

Anița, măritată Dușa, Luța, măritată Dr. Morariu, Dumitru, Gogu, Mițuța, Ilie, George, Toderică frați și surori.

Dr. Alexandru Morariu, Nicolae Dușa, cumnați.

Ileanuța Morariu, Leon Dușa, Mitruța Dușa, Ileana Dușa, Anița Dușa, nepoți și nepoate.

George Cristea și Domnița n. Coman moși.

Maria Cristea, măritată Rusu, Dr. E. Miron Cristea, episcop, Elvira Cristea, măritată Becker, Ioan Rusu, preot, Paul Becker, medic-veterinar, unchi și mătușe.

Adresăm familiilor intristate sincere condolențe.

Serata Eminesciană. Din București se anunță: Sămbătă seara s'a dat la Ateneu român o serată eminesciană, pentru a se ridica un bust marelui Eminescu. George Enescu a cântat la pian, și tânărul Mircea Bărsan la vioară. Sona Il-a (-a auziție) a lui Enescu. Sala a ovaționat pe artistul neîntrecut și pe d. Mircea Bărsan. D. Barbu Delavrancea a vorbit apoi de Eminescu, de opera lui, și a citit câteva din bucățile minunatului și nefeieritului poet. La urmă d. Delavrancea a citit o admirabilă poezie »Se scoală morții«, a d-lui Mircea Rădulescu.

D. Victor Eftimiu a citit versuri, și a recitat poezia sa »Tricolorul«. A fost călduros aplaudat, ca și d-ra Ventura care a recitat cu neîntrecuta sa comunicativitate și căldură, »Căline«, de Eminescu. Au urmat apoi producții și s'a proiectat filmul Eminescu-Veronica, făcut sub conducerea d-lui Octav Minar. Serata eminesciană a avut o reușită frumoasă.

În atențiunea glotașilor din el. B. Un ordin al ministrului de honestă sosit la Brașov dispune următoarele:

Acel glotaș din el. B, cari au prezentat cereri pentru a fi eliberați dela serviciul militar, dar cărora nu le-a sosit până în ziua prezentării răspuns la cererile prezentate, sunt dator să se prezinte la serviciul de arme la termenul fixat.

Din trecutul orașului Iași. Un român basarabean, profesor de arheologie la Odessa — spune ziarul Iașan »Migrațiunea« — fiind în Iași în cursul acestei săptămâni, și-a procurat de la o librărie monografia »Orașului Iași« de N. A. Bogdan. Cercetând această carte arheologică din Odessa a recunoscut valoarea ei istorică, afirmând însă că după actele și documentele ce se află la Universitatea din Petrograd rezultă, că loșul datează cu trei sute de ani înainte de Hristos. D-l N. A. Bogdan, căruia i s'a comunicat faptul acesta, se va puae în legătură cu arheologul basarabean pentru a afla izvoarele respective.

Moartea deputatului Chisanovici. Din Viena se anunță, că d-l Mihail Chisanovici, deputatul dietei din Bucovina a încetat din viață acolo.

Un regiment de femei engleze pe câmpul de luptă. »Berliner Tageblatt« anunță din Roma: Sub comanda contesei Astlereagh s'a format la Londra un regiment de 1000 de femei, care va pleca pe câmpul de luptă din Franța, unde va fi întrebuințat la serviciile telefonice, de aprovizionări etc. Soldații acestui regiment sânt în majoritate sufragete militante în vârstă de 20 — 40 de ani. Și un al doilea regiment e în formație. Regimentul de femei are o uniformă specială.

Cine va suferi întâi de foame în Germania. Ziarul »Kölnische Zeitung« scrie: Este vorba de a se vedea cine va rezista mai mult. În orice caz nu ne rămâne decât să ne apărăm la extrem, căci d-l Churchill și prietenii săi nu vor reuși să pună în aplicare planul lor de a constrânge pe Germani prin foamete.

Ei nu au cugetat în de ajuns la consecințele acestei amenințări. În adevăr, dacă lipsa de hrană va începe, când va să se simtă, apoi are o suferă întâi cei 11 milioane de Francezi și Belgieni din ținuturile ocupate de Germani și cei 600 mii de prizonieri de războiu. Dar nici un cetățean German nu va duce lipsa de alimente.

Cum pot servi femeile armate. Câteva scriitoare veneze se ocupă cu chestiunea găsiți unui mod de a servi și femeile armate și emit ideea, că fețele să facă un an serviciu militar, dar bine înțeles nu cu armele, ci să se obișnuiească a îngriji bolnavi, a da ajutoare în cazuri grave și urgente, a îngriji și administra ospici și altele obișnuindu-se, în acel timp de un an, și cu viața în tabere de câmp.

Inrolarea criminalilor în Franța. Din Geneva se anunță că ministrul Briand și Millerand pregătesc o lege, care să dea posibilitatea și criminalilor ordinari să participe la războiu. Delicvenților, cari se vor distinge în războiu, li se va erta o parte din pedeapsă.

Știri din România. Guvernul sârbesc a cumpărat de la regia monopolurilor Statului nostru, 16 milioane țigaret, diferite calități, în limita sumei de 220.000 lei.

— În cursul săptămânei viitoare se va alcătui o comisiune din partea direcțiunii generale a R. M. S., pentru recepționarea tutunurilor străine, cultivate în Grecia.

— D. Gh. Șerban deputat al colegiului I de Tulcea a fost numit prefect al județului Tulcea, în locul vacant.

— M. S. Regele a semnat decretul prin care actualul Muzeu Național, în construcție la Șosea, va purta pe viitor numele de »Muzeu Regele Carol I.«

Cine știe? Primum spre publicare următoarele rânduri:

Ioan Chifor născut în Seplac com. Sălăgiu, locuitor în Nagy-Koles (com. Sătmaru) soldat glotaș poșta taberei Nr. 37. Comp. 16 din 29 Sept. a. tr. a dat ultimul semn de viață din Boroviciu Nro. 51. De atunci nimeni n'a știut, că trăiește sau nu?

Andrei Biró născ. în Culciul mare (Nagy Kules) com. Sătmaru, soldat la al 5 Reg. 1 Bat. 4 Comp. din 5 Nov. n'a dat nici un semn de viață. Deci cu toată stima sunt rugați On. cetitori cari ar ști ceva despre dânsul să ne facă cunoscut în (Nagy-Koles) Culciul-mare. Com. Sătmaru u. p. Kiss-Kules. Cu toată stima: Andrei Biró născ. Gozariu și Ioan Chiforșă născ. Icu.

Apollo-Blo. Program pentru Marti și Mercuri: »Aventura lui Mister King« comedie amuzantă în 2 acte. »Un zbor la granița de vest« dramă germană în 3 acte. Valea Reum (Vederi), »Scara« (Umorească) »Vocea internă« dramă socială în 3 acte. Joi și Vineri program Henry Posten.

Carti pentru răniți am mai primit dela d-l Florian Cocian adv. în Dabjäu.

Proprietar: Tip. A. Mureșianu: Branisce & Comp. Redactor responsabil: Ioan Lacea.

J. L. & A. HESSAIMER
casă fondată 1843
B R A Ș O V
»La leul alb«.

Mare deposit en gros și en detail de coloniale, vâpseli și bumbă-cărie, bonboane fine de tot felul, ciocolate diferite și cacao, sardele indigene și franțuzești.

Instalațiune proprie năntropnre-
jitul cafelei, precum și vâzarea
pentru cafea turcească.

Zilnic în deposit cafele
proaspăt prăjite.

— 4 ore. m. p. 18-60
Ore de consultație dela 10-12 a. m.

BRASOVA
Strada Forth 24.
Wassermann
și reținuți de sânge org.

se practică cercetări medicale-che-
mice, microscopice, bacteriologice
și fiziologice.

Specialist pentru boale de piele și
Dr. Eduard Goldberger
»Laboratoriu Medical«

II

„CERBUL“

bancă populară, societate pe acții în Reghinul săsesc (Szászrégen).

BILANȚUL pe anul 1914

al băncii populare, societate pe acții „CERBUL“
Reghinul săsesc.

1914 évi

MÉRLEGE

„CERBUL“ népbank részvénytársaságnak
Szászrégen.

Convocare.

Domnii acționari ai băncii populare „CERBUL“ societate pe acții în Reghinul săsesc prin această sunt convocați la

a IV-a adunare generală ordinară

care să va țina la 4 Martie n. a. c. la 9 oare a. m. în localul institutului cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării.
2. Raportul anual al direcțiunii și prezentarea bilanțului.
3. Raportul comitetului de supraveghere.
4. Fixarea marcelor de prezență a membrilor direcțiunii și comitetului de supraveghere.

Reghin, la 4 Februarie 1915.

5. Alegerea unui nou membru în direcțiune.
6. Modificarea §§-ilor 22, 40 44 și 49 din statute.
7. Eventuale propuneri din partea direcțiunii.

DIRECȚIUNEA.

NB. Domnii acționari, cari doresc a lua parte cu vot deciziv în adunare să și depună acțiunile, eventual documentele de plenipotență cel puțin cu o zi înainte de adunare la casa institutului, sau să le aducă cu sine.

CONTUL BILANȚ --- MÉRLEG-SZÁMLA.

ACTIVA — VAGYON.		Cor. fil.	PASIVA — TEHER		Cor. fi.
Casa în număr — Pénztárhészlet		3119.79	Capital societar — Részvénytőke		100000.—
Cambii — Váltók		92470.—	Fond de rezervă — Tartalékalap		2418.—
Cambii hipotecare — Jelz. bizt. váltók		59815.20	Fond de penziune — Nyugdíjalap		300.—
Imprumuturi hipotecare — Jelz. kölcsönök		23791.—	Depuneri — Betétek		70476.31
Mobilii și instal. — Berendezés és felszer.	3250.—		Creditori — Hitelzők		11307.—
Amortizare — Leírás	325.—	2925.—	Interese antic. — Előre felvett kamatok		884.81
Depuneri proprii — Saját betét		8265.88	Diversi creditori — Különféle hitelzők		2045.70
Interese trans. restante — Átmeneti hátr. kamatok		6534.52	10% Dare după intr. dep. nesolv.-10% ki nem f. b. adó		361.95
			Tantiemă neridicată — Fel nem vett jutalék		86.—
			Dividende neridicată — Fel nem vett osztaléki		509.10
			Profit — nyereség		8082.52
		196421.89			196421.39

CONTUL PROFIT SI PERDERE --- NYERESÉG- ÉS VESZTESÉG- SZÁMLA.

BROGAT — KIADÁS		Cor. fil.	INTRATE — BEVÉTEL.		Cor. fil.
Inter. depuneri — Betéti kamatok		3619.49	Interese — Kamatok:		
Contribuție — Adó:			a) Dela cambii — Váltóktól	5919.21	
a) 10% Dare după intr. dep.-10% betéti k. adó	364.25		b) Dela cambii hip. — Jelz. bizt. váltóktól	5516.56	
b) Dare directă — Egyenes adó	2594.14	2958.39	c) Dela hipotecare — Jelz. kölcsönöktől	1650.30	
Spese — Költségek:			d) Dela dep. proprii — Saját betét után	265.88	13351.95
a) Salare și rețut de cvartir-Fizetsk. és bérilletm.	4390.—		Interese restante — Hátralékos kamatok		2704.42
b) Spese de cancelarie — Iroda költségek	1366.65	5756.68	Provizione — Jutalék		3437.23
Porto — Postaköltség		79.80	Pro diverse — Különfélék		1340.28
Amort. mobil. și inst. — Berendezés és felsz. leírás		325.—			
Pentru binefaceri — Jótékonycélra		12.—			
Profit — Nyereség		8082.52			
		20833.88			20833.88

Reghinul săsesc la 31 Dec. 1914. — Szászrégen, 1914. decz. hó 31.

DIRECȚIUNEA: — Az IGZAGATÓTÁG:

Simion Zehanu, m. p.
dir. executiv subst.

Mihail Bucur m. p.

Nicolale Gilga m. p., vice prez.
Aurel Dumbrava m. p.

Ioan Bucur m. p.

Ioan Buzea m. p.
Dr. Alesandru Munteanu m. p.

Simion Chibulcutean m. p.

Comitetul de supraveghere: — Felügyelő-bizottság:

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în consonanță atât cu cărțile principale cât și auxiliare, cu un cuvânt întru toate exacte. — Alulirott felügyelőbizottság megvizsgáltuk jelen számlákat és úgy a fő-mint segédkönyvekkel összhangban — egyszerűval mindenben helyeseknek találtuk.

Vasile B. Munteșcu, m. p., președinte.

Mihail Marleşan m. p.

Demetriu Fărcaș m. p.

BIROU DE INFORMAȚII IN BUDAPESTA!

Dau informații în orice cauză ce se ține de Budapesta. Dau informații referitor la rugărilor trimise la ministerii ori Curie. Urgez rezolvarea cauzelor, rog rezolvare favorabilă. În cauze de congruă, ori învățătoarești ori de licenții ori în cauze de miliție etc. dau deslușiri grabnice și sigure. Celor cari vin în persoană la Budapesta le stau la dispoziție ca conducător și tâlmași.

Căștiți informații despre soarta celor de pe câmpul de luptă.

Mijlocesc totfelul de vânzări și cumpărări, preaum și de motoare, mori și alte mașini. Vă recomand spre cumpărare o invenție nouă: moară cu 2 petri și site, ce se poate mânia cu un cal ori cu mâna și face pe zi 100 kg. făină fină. Prețul 320 C.r. Trimit gratuit cataloage.

L. Olariu 4-5

Budapest, II. Pálffy ú. 1. I. 6.

Ionel Ciucășel
croitor de haine bărbătești
Brașov,
Târgul Florilor 18.
18-50

Lemne de fag prima pentru ars

din pădurea proprie, cu vagonu sau cu stinjinul duse acasă, sunt de vânzare la

Bajko Barabás

Brașov Strada gării Nr. 45

Depourile „Albina“.

Fondată 1823.
Fabrici de postav, stoffe de modă și tricotaș.

Wilhelm Scherg & Cie.

produc din lână curată, de calitate prima clasă,

Stoffe de modă pentru bărbați de tot felu și pentru ori ce scop. Stoffe pentru

costume de dame de o culoare și cu desen. Stoffe de

uniforme pentru ofiteri și amplateol. Loden impreg-

uabil pentru turiști. Postavuri pentru țărani și postavuri fine. Pieduri pentru

călătorie. Coperte de pat, Cergă pentru trăsuri; pentru

cal, Covoare și castorjachete.

Esclusiv numai fabricate din fabricile noastre în Brașov Dârste și Timișul de jos.

De multeori premiate cu cele mai mari prețuri.

Magazinul de vânzare: Brașov Piața Franz Josef. 23-25

Cețiți și răspândiți „Gazeta Transilvaniei“.

Dinți	și dantură completă fără pod. tragere de dinți, plombare, coroane de aur și poduri de aur.	Gerő Arthur Technic de dinți diplom. Str. Vămei Nr. 31.

Anunțuri
primește Adiminstrațiunea
Gazetei Transilvaniei
cu prețurile cele mai
MODERATE.